

BEZMIALEM VAKIF ÜNİVERSİTESİ
AÇIK ERİŞİM VE KURUMSAL ARŞİV UYGULAMA ESASLARI

Amaç

MADDE 1- (1) Bu esaslar; amacı Bezmialem Vakıf Üniversitesi'nin araştırma bulgularının etkisini ve ulusal/uluslararası görünürlüğünü arttırmak için açık erişim yayıncılığı teşvik etmek ve bilimsel iletişim sürecindeki engellerin kaldırılmasına destek olmaktır.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Uygulama Esasları, üniversitemiz tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak desteklenen veya üniversitemiz öğretim elemanlarınca üniversitemiz bünyesinde görev yürütmekteyken yayınladıkları akademik çalışmaları kapsar ve dağıtık ortamda bulunan akademik çalışmaların (makale, kitap/kitap bölümleri, tez, proje, rapor, konferans bildirimleri/sunumlar, teknik dokümanlar, veri setleri, afiş, video kaydı vb.) Bezmialem Vakıf Üniversitesi Kurumsal Akademik Arşiv sisteminde arşivlenmesini sağlar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu esaslar metni 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 4/c, 12/c, 42/d maddesi ve Yükseköğretim Açık Erişim ve Kurumsal Arşiv Politikasına hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu usul ve esaslarda geçen;

- a) **Açık Erişim:** Araştırmacıların bilimsel yayınların tam metinlerine finansal, yasal ve teknik engeller olmaksızın kamuya açık İnternet aracılığıyla ücretsiz olarak erişebilmelerini,
- b) **Akademik Çalışmalar:** Bezmialem Vakıf Üniversitesi Mensuplarının araştırmaları, aldıkları fonları ve yaratıcı faaliyetleri sonucu ortaya çıkan çalışmaları,
- c) **Akademik Arşiv:** Kurumsal Akademik Arşivlerde arşivlenen yayınların merkezi olarak harmanlanmasını ve açık erişime sunulmasını,
- d) **Ambargo:** Araştırma sonuçlarının belli bir süre (6-12 ay) erişime kapalı tutulmasını ve arşivde depolanmış bir yayının tam metninin erişime "kapatılabildiği",
- e) **Arşivleme:** Akademik çalışmaların Kurumsal Akademik Arşiv sisteminde depolama sürecini,
- f) **Bezmialem Vakıf Üniversitesi Mensubu:** Bu metinde Bezmialem Vakıf Üniversitesi Akademisyenleri, Personeli ve Öğrencileri "Bezmialem Vakıf Üniversitesi Mensupları" olarak adlandırılmıştır.

- g) İvedi Arşivleme/Opsiyonel Erişim:** Akademik çalışmaların hakem denetiminden geçmiş biçimlerinin ivedilikle Kurumsal Akademik Arşiv sisteminde arşivlenmesi ve erişime açılması sürecini,
- h) Kurumsal Akademik Arşiv:** Yükseköğretim kurumlarında üretilen akademik çalışmaların arşivlenerek açık erişime sunulduğu Bezmialem Vakıf Üniversitesi bünyesinde kurulacak olan açık erişim sistemini,
- i) Telif Hakkı:** Edebi, bilimsel ve sanatsal alandaki her türlü özgün eserin hak sahibi tarafından diğerlerine kullanımı için izin verme "özel hakları" dır. Bilgi Merkezi, koleksiyonlarında yer alan bilgi kaynaklarının kopyalanmasını veya kullanılmasını "Telif Hakkı Yasası" doğrultusunda yürütüldüğünü,
- j) Üniversite:** Bezmialem Vakıf Üniversitesi'ni,
- k) Üst Veri:** Depolanan yayının tanımlanması, izlenmesi, kullanılması ve yönetilmesi için kullanılan tanımlayıcılarını (Belirleyici olarak: yayın başlığı, yazar (lar), kurum, yayının kabul edildiği dergi adı), ifade eder.

Çalışma esasları

MADDE 5- (1) Bu esasların düzenlenmesi ile;

- a)** Üniversitemizde görevli akademisyenlerin basılı ve elektronik ortamda üretmekte oldukları ve yayın telif hakkı serbest olan akademik çalışmalarının (makale, kitap/kitap bölümleri, tez, proje, rapor, konferans bildirimleri/sunumlar, teknik dokümanlar, veri setleri, afiş, video kaydı vb.) bir araya toplanarak üniversite bünyesinde uluslararası açık erişim standartlarına uygun bir Kurumsal Akademik Arşiv sistemi kurmak,
- b)** Akademik Arşiv aracılığıyla üniversitemizde üretilen akademik çıktıların toplanması, düzenlenmesi ve uzun süreli saklanmasını, miktarının belirlenmesini, ulusal ve uluslararası tüm kullanıcılara açık erişim olarak sunulmasını sağlamak,
- c)** Üniversitemiz bünyesinde kurulacak Açık Arşiv Sistemi aracılığıyla üniversitemizin açık erişim verilerini, Ulusal ve Uluslararası Kurumsal Açık Akademik Arşiv sistemleri ile paylaşmak.
- d)** Paylaşılan bilimsel çalışmaları açık erişim standartlarına uygun olarak dünya bilim çevrelerinin hizmetine sunmak.
- e)** Üniversitemiz bünyesinde üretilen akademik çalışmaların açık erişim standartlarına uygun olarak uzun dönemli derlenmesi ve Kurumsal Akademik Arşivlerde korunmasını sağlamak.
- f)** Üniversitemizde basılı ve elektronik ortamda üretilen akademik çalışmaların (makale, kitap/kitap bölümleri, tez, proje, rapor, konferans bildirimleri/sunumlar, teknik dokümanlar, veri setleri, afiş, video kaydı vb.), ayrıca tezler ve Bilimsel Araştırma Projeleri vb. sonucunda çıkan makalelerin arşivlenmesini sağlamak.
- g)** Bezmialem Vakıf Üniversitesi ve mensupları tarafından üretilen akademik çalışmaların görünürlüğünü artırmak, amaçlanmaktadır.

Temel İlkeler

MADDE 6- (1) Üniversitemiz Kurumsal Akademik Arşivinde Üniversitemiz öğretim elemanlarının hakem değerlendirmesinden geçmiş tüm makalelerine ait künye bilgileri ve/veya tam metinleri tutulacaktır.

(2) Bezmialem Vakıf Üniversitesi Mensubunun, entelektüel katkı sağladığı tüm akademik çalışmaların son versiyonları Bezmialem Vakıf Üniversitesi Kurumsal Akademik Arşivi'nde depolanır. Ambargo, yayın telif hakkı vb. koşullar nedeniyle sınırlandırılmış veya tamamen engellenmiş bazı bireysel çalışmalar bu ilkenin dışındadır.

(3) Makale sürümlerine en üst düzeyde erişimin desteklenmesi için aşağıdaki süreçler takip edilecektir:

- a) **Telif Hakları:** Araştırma Veritabanı'nda bilimsel çıktılarının tam metin (fulltext), ön baskı (pre-print) erişimleri SHERPA/ROMEO referans alınarak yayınevi ve ambargo sürelerine göre belirlenir. Bu yayınlardan yayınevi ve ambargo dönemine bağlı kısıtlaması olanlar ise ambargo süresi bitiminde erişime açılır. Yayınlar telif hakkı sahibinden resmi izin almadan herhangi bir formatta ya da ortamda satılamaz ve kullanılamaz.
- b) **Arşivleme:** Üniversite mensubu hakem değerlendirmesinden geçerek akademik bir dergide yayınlanması için onaylanmış makalesinin bu sürümünü yayın telif hakkı uygunsu Kurumsal Akademik Arşiv de arşivlenebilmesi için Kurumsal Akademik Arşivi bilgilendirmelidir.
- c) **Açık Erişim (Ambargo Süresi Sonunda Açık Erişim):** Bezmialem Vakıf Üniversitesi Mensubu yazarlarının yayıncılarla yaptığı anlaşmalar ve arşivleme seçenekleri göz önüne alındığında çalışmalara erişim **“kamuya açık erişim”** ve **“ambargo süresi sonunda açık erişim”** (ambargo süresi 12 ayı geçmemelidir) olmak üzere iki başlıkta uygulanır.
- d) **Lisanslama:** Yasal koşullar çerçevesinde her üniversite mensubu akademik çalışmalarını yayıncılarla yapmış olduğu anlaşmaların koşullarını ihlal etmeyecek şekilde tüm dünyada geçerli bir lisans anlaşması ile Kurumsal Akademik Arşiv sisteminde depolamaya onay verir. Bu uygulama esası, Rektör veya görevlendireceği bir Rektör Yardımcısı ve Kütüphane ve Dokümantasyon Direktörlüğü tarafından takip edilir.
- e) **Çok Yazarlı Çalışmalarda Depolama Sorumluluğu:** Üniversitemiz mensupları birden fazla kurumdan, birden fazla yazarla işbirliği yaparak gerçekleştirdikleri çalışmalarını Üniversitemizin Kurumsal Akademik Arşiv sisteminde depolayabilir.

(4) Bezmialem Vakıf Üniversitesi Mensupları, yayıncının izin verdiği koşullar doğrultusunda yayının ön baskı, son baskı veya yayıncı sürümünün tam metinlerini Kurumsal Akademik Arşiv aracılığıyla erişime açarlar.

(5) Bezmialem Vakıf Üniversitesi bünyesinde üretilen Yüksek lisans ve Doktora, Tıpta Uzmanlık, Tıpta Yandal Uzmanlık, Diş Hekimliğinde Uzmanlık ve Eczacılıkta Uzmanlık tezleri Kurumsal Akademik Arşiv sisteminde saklanacaktır.

(6) Çalışmalarını yayımlamak veya buluşları için patent almak isteyen araştırmacılar, araştırmalarını Kurumsal Akademik Arşive gecikmeli olarak iletebilirler ve süre bitiminde bu yayınlar otomatik olarak erişime açılır.

(7) Telif hakkı olan araştırmaların üst verileri kullanılabilir olduğunda, mümkün olan en kısa sürede arşivlenmelidir ve bu üst veriler arşivleme anından itibaren Kurumsal Akademik Arşiv sisteminde açılır.

(8) Bezmialem Vakıf Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Direktörlüğü yayınların derlenmesi ve standartlara uygun olarak Kurumsal Akademik Arşiv sisteminde arşivlenmesi için üniversite mensuplarıyla, Akademik Arşiv Komisyonunun bilgisi dahilinde koordineli olarak çalışır.

(9) Bezmialem Vakıf Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Direktörlüğü, Bezmialem Vakıf Üniversitesi Mensuplarını Kurumsal Açık Erişim Sistemi'nden haberdar etmek amacıyla, bilgilendirme kılavuzları hazırlar, gerekli tanıtım ve bilgilendirme çalışmalarını yapar.

(10) Bezmialem Vakıf Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Direktörlüğü, Kurumsal Açık Erişim Sistemi çalışmasına yönelik olarak diğer üniversite ve kurumlarla yapılacak anlaşma ve işbirliği çalışmalarını Rektörlük onayına sunulmak üzere yürütür.

(11) Enstitü Müdürlükleri lisansüstü tezlerin Kurumsal Açık Erişim Sistemi'nde depolanması ve açık erişime sunulması için, tezin teslimi sırasında izin formu imzalatılarak tezin basılı ve elektronik kopyaları ile birlikte teslim alır. Enstitü Müdürlükleri, tezlerin ve imza formlarının elektronik kopyalarını, kabul edildikten sonra en geç 1 ay içerisinde Kurumsal Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenmesi için Kütüphane ve Dokümantasyon Direktörlüğüne iletir.

(12) Kütüphane ve Dokümantasyon Direktörlüğü Avesis (Akademik Veri ve Performans Yönetim Sistemi) üzerinden aldığı aylık bilgileri değerlendirmeye alır.

(13) Fakülte Dekanlıkları bünyesinde üretilen Tıpta Uzmanlık, Tıpta Yandal Uzmanlık Dış Hekimliğinde Uzmanlık tezlerinin teslim süreçleri sonrasında ilgili Fakülte Dekanlıkları, Kütüphane ve Dokümantasyon Direktörlüğü'nü bilgilendirir.

(14) Bezmialem Vakıf Üniversitesi Bilgi İşlem Direktörlüğü, Kurumsal Akademik Arşiv sistemlerinin kurulumu, güncellenmesi, yedeklenmesi ve Açık Arşiv Sistemine açık erişim standartlarında veri aktarılması süreçlerini koordine eder.

Uygulama

MADDE 7-

(1) Bezmialem Vakıf Üniversitesi Rektörlüğü, Bezmialem Vakıf Üniversitesi Açık Erişim Ve Kurumsal Arşiv Uygulama Esasları uygulanmasından sorumlu olacak ve gerektiğinde ortaya çıkabilecek anlaşmazlıkların çözümünde ve politikada yapılabilecek değişiklikler konusunda yürütücü görevini üstlenecektir.

(2) Rektörlük tarafından oluşturulacak olan Bezmialem Vakıf Üniversitesi Kurumsal Akademik Arşiv Komisyonu aşağıdaki kadrodan oluşur:

- a) Rektör veya görevlendireceği Rektör yardımcısının başkanlığında,
- b) Her fakülteden Dekan veya görevlendireceği Dekan Yardımcısı
- c) Enstitü Temsilcisi

- d) Bezmialem Vakıf Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Direktörlüğü tarafından belirlenen Kurumsal Akademik Arşiv Sorumlusu
- e) Bezmialem Vakıf Üniversitesi Bilgi Teknolojileri Direktörlüğü'nden bir personel

(3) Kurumsal Akademik Arşiv komisyonu, Bezmialem Vakıf Üniversitesi Açık Erişim ve Kurumsal Akademik Arşiv Uygulama Esasları yürürlüğe girmesini takip eden ilk üç yıl içerisinde her yıl, bu üç yılın sonunda ise her üç yılda bir politikanın değerlendirmesini gerçekleştirmekle yükümlüdür. Komisyon, gerekli gördüğü hallerde politikayı revize etme veya değiştirme çalışmalarından sorumludur.

Yürürlük

MADDE 8- (1) Bu Uygulama Esasları, Senatonun 02.05.2019 tarih ve 08 sayılı senato kararı ile yürürlüğe girmiştir.

Yürütme

MADDE 9- (1) Bu usul ve esaslar, Bezmialem Vakıf Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür.